

En ny typ av guidebok om Gävle – "saftiga historier"

Gävlebördige Daniel Waluszewski har skrivit en annorlunda guidebok om stan.

Lokalhistorikern Barbro Sollbe uppskattar en läcker bok med omfattande vetande. "Bara att läsa på och gå ut och leda stadsvandringar för skolklasser och pensionärer, turister och femte generationens gävlebor" skriver hon.

GÄVLE Han föddes i Gävle (1982) men växte upp i Sundsvall – det lär man om man googlar på Daniel Waluszewski. Men inte många i Gävle har samlat så mycken lokal person- och händelsehistoria som han.

Hans "På plats i Gävle" (Walab förlag 2022) är en ny typ av guidebok, som han tydligen först testat med en motsvarighet i Sundsvall. Stadsdelsvis markerar han på kartor var olika märkvärdigheter finns eller inträffat – var i Sättra boxningsproffset Lillen Eklund tränade, var Epidemijukhuset legat, det som hyste spanskasjukan-patienter, var i stan cirkusfamiljen Madigan var inkvarterad 1897, när fastigheten tog eld... (Ja, branden tog pappa Madigans liv.)

Ungefär en halv sida per nummerad händelse, strukturerat och ledigt beskrivet. Totalt 250 små berättelser försedda med tydliga symboler som anger ämnesområde: brott och straff, idrott, kultur etc. Dessutom med vackra illustrationer, kanske med vykort som förlagor, av Matilda Serholt. Och tonen i boken är så vänlig: "Om du vill veta vad som har hänt i Hemlingby och Andersberg ska du slå upp sidan 103."

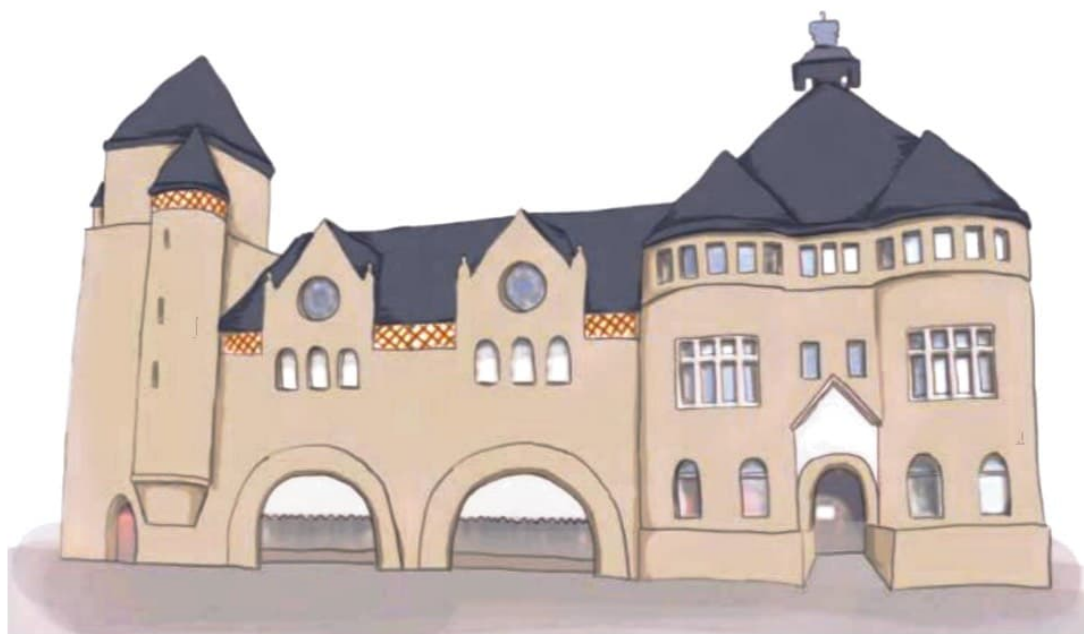
Av det samlade, omfattande vetandet är mycket plockat ur Ulf Ivar Nilssons stora produktion, men källorna har förstås varit flera. Waluszewski berättar exempelvis – händelse nr 16 i kapitlet "Nynäs och Norr", platsen Östra skolan, symbolen "nutidshistoria" – om en minister som plockades bort:

Hildur Nygren, dotter till stadsfullmäktigs ordförande, född i slutet av 1800-talet, lärarinna. Hon valdes först in i fullmäktige och sedan, 1940, i riksdagen. 1951 blev hon ecklesiastikminister och Sveriges andra kvinnliga statsråd. Dock måste hon av inrikespolitiska skäl (det handlade nog också om personkemi) lämna denna post efter ett halvår. I texten kommenteras hennes lärargärning och "stundtals omilda behandling av eleverna", och (det här är en utvickning) några läsare minns kanske lokalpolitikern och hembygdsprofilen Folke Löfgren, kallad Mr Gävle, som varit hennes elev.

– Handplagg, sa Folke, som utsattes för hennes pedagogik.

– Hon slog oss över fingrarna med en linjal eller med pekpinnen.

Fast boktiteln nämner platser, är texterna i påfallande hög grad personcentrerade. Och visst kan man läsa om lantmäteri och vasaslott, men de saf-

Matilda Serholt har gjort vackra illustrationer. Här av Gävles berömda brandstation.

NY BOK

"På plats i Gävle"
Daniel Waluszewski
(Walab förlag 2022)

tigaste historierna avser individer, många i relativ nutid eller kanske så nära som för två år sedan. Det är bara att läsa på och gå ut och leda stadsvandringar för skolklasser och pensionärer, turister och femte generationens gävlebor. Vem vill inte höra om Sveriges första kidnappning, en som gick alldeles åt skogen, eller om popmusikern Uje Brandelius som friade i sitt sommarprogram i radion eller om Gamla Gefle-sonen Thomas Magnusson, som under namnet Di Leva och med helt egen klädstil rör sig i Kosmos?

När Gävles turistbyrå efter den ocentrerala och fleråriga förvisningen till Brynäs med tiden ska lokaliseras i det blivande kulturhuset, ska förstås "På plats i Gävle" finnas på synlig plats just där.

Barbro Sollbe

Är journalist och lokalhistoriker. Plockar firpar i Gamla Gefle.

Massor av platser är utmärkt på bokens kartor.

Daniel Waluszewski har gjort en guidebok om Gävle. Pressbild.

Fast boktiteln nämner platser, är texterna i påfallande hög grad personcentrerade. De saftigaste historierna avser individer, många i relativ nutid eller kanske så nära som för två år sedan.